

JUDANTYS LAIPTAI

iki 3 m.

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Žaismė ir atradimai. Rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogui, parengtos ir išleistos įgyvendinant Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamą projektą „Inovacijos vaikų darželyje“. Projektą inicijavo Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, vykdė Nacionalinė švietimo agentūra.

ŽAISMĖ IR ATRADIMAI. Rekomendacijas ikimokyklinio ugdymo pedagogui rengė autorių grupė: Ona Monkevičienė (grupės vadovė), Rita Gruodytė-Račienė, Tatjana Jevsikova, Leonas Kleniauskas, Eglė Krivickaitė-Leišienė, Asta Lapėnienė, Sonata Latvėnaitė-Kričėnienė, Rita Makarskaitė-Petkevičienė, Ligita Neverauskienė, Viktorija Sičiūnienė, Vaida Stupurienė.

Konsultavo: Vitalija Bujanauskienė, Laimutė Jankauskienė, Edita Maščinskaitė

Leidinį recenzavo Stefanija Ališauskienė

Kalbos redaktorė Anželika Tekutienė
Fotografai: Juozas Lukoševičius, Lina Mickevičė
Dailininkė Živilė Šimėnienė
Dizainerė Silva Jankauskaitė

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

ISBN 978-609-454-561-0

Išleido ir spausdino UAB „Vitaė Litera“

© Nacionalinė švietimo agentūra, 2021

Rita Gruodytė-Račienė
Eglė Krivickaitė-Leišienė

JUDANTYS LAIPTAI

ŽAISMĖ IR ATRADIMAI
REKOMENDACIJOS IKIMOKYKLINIO
UGDYMO PEDAGOGUI
I RINKINYS

Vilnius, 2021

KNYGELĖS AKCENTAI

Judesys svarbus visais gyvenimo etapais: nuo paties mažiausiojo iki garbaus amžiaus senjoro. Judėdamas vaikas susipažįsta su jį supančia aplinka, socializuojasi, mokosi taisyklių, kuria, improvizuoja, ieško ir atranda, mokosi kalbėti. Judėjimas svarbus fiziniam ir protiniam vystymuisi.

Atliekant aprašytas veiklas, žaidžiami įvairūs žaidimai, o juos žaisdamas vaikas ugdomi pagrindinius judėjimo gebėjimus: sėdėti, ropoti, šliaužti, stotis, tūpti, stiebtis, eiti, bėgti, pašokti, peršokti, laiptoti, išlaikyti pusiausvyrą ir t. t.

Knygelė *Judantys laiptai* sudaryta iš dviejų dalių, skirtų smulkiajai ir stambiajai motorikai lavinti: 1. *Aikštė* skirta stambiajai motorikai lavinti (*Aukštyn kojomis, Nykštukai ir lobis, Trys kampai*); 2. *Karuselė* skirta stambiajai ir smulkiajai motorikai lavinti (*Spalvų akvariumas, Magijos žemė, Voriukų lenktynės*).

KNYGELĖ JUDANTYS LAIPTAI SUDARYTA IŠ DVIEJŲ DALIŲ:

1. „Aikštė“;
2. „Karuselė“.

VEIKLOS FORMOS:

judesių tyrinėjimo
stotelės.

RODYKLĖS PEDAGOGUI

Žaidybinio pobūdžio pratybos vaikams teikia džiaugsmo, žadina smagią, žvalią nuotaiką. Mažyliai džiaugsmingai reaguoja, jeigu pedagogas yra švelnus, judrus, linksmas, domisi vaikų atliekamais veiksmais, aktyviai įsitraukęs žaidžia kartu su jais.

Atliepiant naujausias Pasaulinės sveikatos organizacijos rekomendacijas, vaikai, išmokę vaikščioti, turėtų būti fiziškai aktyvūs bent po 3 val. kasdien. Jų fizinis aktyvumas turėtų būti paskirstytas per visą dieną.

Vaikus įtraukia įdomios užduotys, žaislai, įrenginiai, judėjimo erdvė ir tam skirtos priemonės. Vaikams nuobodu, kai jie mažai užimti, kai tenka ilgai laukti savo eilės atlikti pratimus ar užduotys neįdomios.

Vaikui būtina sudaryti įvairiapusių judėjimo galimybes, jį aktyvinti ir skatinti. Nuo besikartojančių pratimų vaikai pavargsta ne tiek fiziškai, kiek psichologiškai. Kad vaikai būtų sudominti ir įtraukti į ilgalaikį fizinį aktyvumą, ypač svarbi veiklos įvairovė. Svarbiausia skatinti, palaikyti, stimuliuoti natūralų vaikų poreikį judėti, kūrybiškai tyrinėti judesių įvairovę.

Įvairūs pratimai ir žaidimai praturtina vaikų judėjimo patirtį, supažindina su skirtingais judesiais, paprasčiausiais sporto šakų veiksmais. Fizinės ypatybės ugdomos kompleksiai: vaikai sistemingai mokomi vis sudėtingesnių judesių, sąlygos dažnai keičiamos, po truputį sunkinamos. Judesiai atliekami iš įvairių pradinių padėčių, keičiama judesių atlikimo kryptis, amplitudė ir greitis.

GALIMYBĖS

Vaiko raidai užtikrinti svarbu lavinti tiek stambiają, tiek smulkiąją motoriką. Lavinant stambiają motoriką, kai dirba viso kūno raumenys, lavinama jėga, greitis, statinė ir dinaminė pusiausvyra, koordinacija. Lavinant stambiają motoriką, geriau suprantama ir išmokstama kalba, taip pat ugdomas ritmo suvokimas, regimasis ir girdimasis suvokimas, gebėjimas derinti savo ir kitų vaikų veiksmus, gebėjimas sukaupti ir išlaikyti dėmesį, pratinama laikytis taisyklių.

Smulkiosios motorikos lavinimas yra tiesiogiai susijęs su vaiko kalbos raida. Galvos smegenų žievėje yra sritis, atsakinga už rankų pirštų, riešų ir plaštakų motorinį aktyvumą. Ji yra šalia motorinio kalbos centro, todėl smulkiosios motorikos lavinimas aktyvina motorinio kalbos centro veiklą, o tai skatina kalbos raidą. Taigi, atliekant įvairius pirštukų judesius, gerėja ryšys tarp kairiojo ir dešiniojo smegenų pusrutulių, ir taip stimuliuojama smegenų branda.

Judesius valdančios smegenų žievės sritys ypač aktyvios pirmąjį gyvenimo penkmetį, o jautriausias laikotarpis, kai smegenyse formuojasi už kalbą atsakingos neuroninės jungtys, yra pirmieji penkeri gyvenimo metai. Pirštų galiukuose esantys nervai į galvos smegenis perduoda daugybę nervinių signalų, kurių įvairovė lemia vaikų smegenų vystymąsi ir kalbos motorinio centro formavimąsi. Vaikai, kuriems ankstyvajame amžiuje sudaromos palankios sąlygos mankštinti pirštus, greičiau pradeda taisyklingai kalbėti, geriau artikuliuoti garsus.

1

AUKŠTYN KOJOMIS

2. FIZINIS AKTYVUMAS. 2 žingsnis: savarankiškai atsistoja, stovi, atsitupia, pasilenkia, eina į priekį, šoną ir atgal, eina stumdamas ar tempdamas daiktą, paima daiktą apimdamas jį pirštais; pralenda pro kliūtis. 3 žingsnis: lipa ir nulipa ranka pasiremdamas į atramą; atsispirdamas abiem kojomis pašoka nuo žemės, nušoka nuo laiptelio (neaukštos pakylės).

15. TYRINĖJIMAS. 2 žingsnis: stengiasi išbandyti žaislus ar daiktus, stebi, kas vyksta aplinkui, rodo kitiems, ką pavyko padaryti. 3 žingsnis: atsargiai elgiasi su nepažįstamais daiktais ir medžiagomis, tačiau rodo susidomėjimą, bando aiškintis, kas tai yra, kaip tai veikia, vyksta.

17. KŪRYBIŠKUMAS. 1 žingsnis: pastebi ir smalsiai, gyvai reaguoja į naujus daiktus, aplinkos pasikeitimus.

VIETA:
vidaus ir
lauko erdvė

FORMA:
judesių
tyrinėjimo
stotelė

Aukštyn kojomis, apversti,
taburetė, bokštas, įprasta,
nejprasta.

Stalas, taburetės.

- Kas atsitiko mūsų stalui?
- Ką galima veikti su apverstomis taburetėmis?
- Ką galima pastatyti iš taburečių?
- Kada pavyksta pastatyti bokštą iš taburečių?

ĮTRAUKIANTIS KONTEKSTAS

Grupėje parengiama speciali erdvė: įprastai stovintis stalas apverčiamas aukštyn kojomis.

Leidžiame vaikams laisvai tyrinėti *apversto stalo fenomeną*.

ĮKVEPIANTIS IŠŠŪKIS

Grupėje pastatytas stalas yra apverstas aukštyn kojomis.

Į grupę atsinešame vaikiškų taburečių (be atkaltės) ir pakviečiame vaikus bendrai veiklai.

Pasiūlome taburetes apversti aukštyn kojomis, kaip matėme apverstą stalą.

Pasiūlome paversti taburetes ant šono.

Pasiūlome iš apverstų aukštyn kojomis taburečių padaryti kelią ir juo praeiti.

Pasiūlome pastatyti iš jų bokštą.

Paklauskime vaikų, o ką dar galime veikti su neįprastomis – apverstomis taburetėmis? (Atsisėsti, užlipus nušokti, sustumdyti į įvairias figūras ir pan.)

Pabaigoje priminkime vaikams, kad reikia susitvarkyti: taburetes pastatyti ant kojų ir padėti į joms skirtą vietą.

KAŠ STEBĖTI IR VERTINTI?

- Kaip vaikas reaguoja į aplinkos pokyčius? (15, 17)
- Kaip aktyviai vaikas dalyvauja veikloje? (2, 15)
- Kaip vaikui sekasi koordinuotai judėti (kelti, versti, stumti, padėti ir t. t.) rankose laikant taburetę? (2)

KAIP PRITAIKYTI VEIKLĄ VAIKŲ ĮVAIROVEI?

- Vaikas gali sunkiau priimti pokyčius, kai stalas ir kėdės bus „netvarkingai“ ir ne kaip įprasta sustatyti grupėje. Tokiu atveju galima jį iš vakaro perspėti, kas jo rytoj lauks grupėje (t. y. apverstas stalas ir kėdės).
- Vaikas gali nesuprasti sąvokų, ką yra prašoma padaryti. Padėkime jam suprasti veiklas, papildomai pavyzdžiais paaiškinkime sąvokas. Pakvieskime prie veiklos prisijungti ir logopedą.

VEIKLOS PLĖTOJIMAS

- Galima iš taburečių statyti (stumdyti) įvairias geometrines figūras, pavyzdžiui, trikampį ir kt. (žr. knygelę *Judantys laiptai*, „Trys kampai“).
- Piešti ant apversto stalo (žr. knygelę *Judantys laiptai*, „Spalvų akvariumas“).

NAUDINGOS NUORODOS

Veiklai siūlome lengvas, vaikams saugias (be aštrių kampų ir pan.) taburetes, pavyzdžiui, iš IKEA parduotuvės:

Veikla padės vaikams įprastus dalykus pažvelgti kitaip; lavins fantaziją ir kūrybinį mąstymą; skatins tyrinėti naujas galimybes judėti, bendradarbiauti, bandyti, ieškoti, atrasti ir pastebėti.

2

SPALVŲ AKVARIU- MAS

2. FIZINIS AKTYVUMAS. **1 žingsnis:** dviem pirštais – nykščiu ir smiliumi – suima ir suspaudžia daiktą (pvz., skalbinių segtuką), perima daiktus iš vienos rankos į kitą. **3 žingsnis:** geriau derina akies – rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius.

8. SAKYTINĖ KALBA. **1 žingsnis.** Klausymasis: supranta elementarius kalbinančiojo klausimus ir prašymus, veiksmy pavadinimus, geba veiksmais atsakyti į klausimus. Kalbėjimas: vartoja kelis trumpus žodelius objektams, veiksams įvardyti, norams išsakyti, palydi juos judesiu. **3 žingsnis.** Kalbėjimas: kalba kelių žodžių sakiniais, žodžius derina pagal giminę, skaičių, linksnį.

12. MENINĖ RAIŠKA. **1 žingsnis.** Vizualinė raiška: teptuku ar kitomis priemonėmis baksnoja, brauko, tepinėja palikdamas pėdsakus (taškus, įvairių kryptų linijų brėžius, dėmes). **2 žingsnis.** Vizualinė raiška: Džiaugiasi (šūkčioja, krykštauja, mojuoja rankomis) dailės priemonės paliekamu pėdsaku ir patiriamais jutimais, siekia pakartoti ir pratęsti įdomią patirtį. **3 žingsnis.** Vizualinė raiška: spontaniškai reiškia emocijas, įspūdžius dailės priemonėmis ir medžiagomis. Piešia įvairias linijas, jas jungia į formas vis labiau koordinuodamas rankų judesius. Bando ką nors pavaizduoti (mama, mašiną). Savo abstrakcijose išvelgia daiktus ar įvykius; eksperimentuoja dailės medžiagomis ir priemonėmis, tyrinėja įvairius veikimo jomis būdus. Piešdamas, spauduodamas labiau mėgaujasi procesu, o ne rezultatu.

PASIEKIMAI

VIETA:
vidaus ir
lauko erdvė

FORMA:
judesių
tyrinėjimo
stotelė

Segtukai, kempinė, spalvos
(raudona, mėlyna, žalia ir kt.), piešti,
spausti, segti, plėvelė, meno kūrinys.

Stalas, spalvoti skalbinių segtukai,
maistinė plėvelė, vaikams draugiški
dažai, kempinė, žirklys, teptukai.

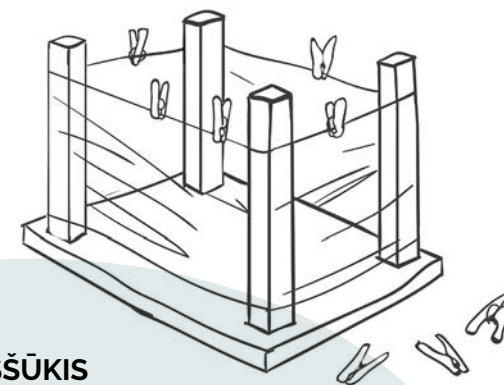

- Kuo pavirto mūsų stalas?
- Kokiomis priemonėmis patiko piešti?
- Kaip jaučiuosi piešdamas ant permatomo paviršiaus?
- Kokį garsą skleidžia teptukas ar kempinė, piešiant ant plėvelės?

ĮTRAUKIANTIS KONTEKSTAS

Grupėje parengiama speciali erdvė: įprastai stovintis stalas apverčiamas aukštyn kojomis, o šios apvyniojamos maistine plėvele. Šalia padedame segtukų skalbiniams. Leidžiame vaikams laisvai tyrinėti apverstą, plėvele apvyniotą stalą ir segtukus.

ĮKVEPIANTIS IŠŠŪKIS

Grupėje pastatytas stalas apverstas,
o jo kojos apvyniotos maistine plėvele.

Pakviečiame vaikus veiklai.

Pasiūlome vaikams paimti segtukus ir pabandyti juos suspausti ir atleisti. Tai pakartoti kelis kartus.

Pabandykite segtukus prisegti prie plėvelės.

Pasiūlykime segtukais apsegti visą plėvelės viršutinį kraštą.

Pasidžiaukime sukurtu meno kūrinium.

Galime pasiūlyti įvardyti susegtų segtukų spalvas.

Atsineškime nedideliais gabalėliais sukarpytų kempinėlių. Pasiūlykime jas vaikams suimti su segtukais. Pabandykite tai pakartoti kelis kartus. Jei nepavyksta, nespauškime vaikų būtinai tai padaryti, o pasiūlykime tai pakartoti po kurio laiko.

Atsineškime įvairių spalvų dažų ir teptukų. Pakvieskime vaikus ant plėvelės piešti pasirinkta priemone, t. y. teptuku, kempinėle, suimta pirštais, arba segtuku.

Pasidžiaugiamės sukurtais meno kūriniais.

Veikla padės vaikams įprastus dalykus pažvelgti kitaip; lavins fantaziją ir kūrybinį mąstymą; skatins tyrinėti naujas galimybes, kurti.

Dalyvaujant lavėja smulkią motoriką, taktilinius pojūčius, kalbą (pasyvūs ir aktyvūs žodynai).

KAJ STEBĖTI IR VERTINTI?

- Ar geba smiliumi ir nykščiu suspausti segtuką ir prisegti jį prie plėvelės? (2)
- Kokius garsus, skiemenis, žodžius vartoja vaikas, užsiimdamas veikla? (8)
- Ar pasakoja / kokius žodžius vartoja apibūdindamas savo kūrinį? (8)
- Ar domisi ir kaip domisi priemonėmis? (12)
- Kokiais judesiais kuria piešinį (brauko, baksnoja, spauduoja ir pan.)? (2, 12)

KAIP PRITAIKYTI VEIKLĄ VAIKŲ ĮVAIROVEI?

- Vaikams gali nepavykti iš pirmo karto suspausti ir prisegti skalbinių segtukų. Rekomenduojama kartoti veiklą su segtukais reguliariai, kas savaitę, kas kartą parodant, kaip turi dirbti pirštukai, kad suspaustu segtukus. Mankštiname pirštukus.
- Vaikai gali panorėti įlipti į „akvariumą“ ir išlipti iš jo. Arba gali užsigeisti piešti, įlipę į „akvariumo“ vidų. Suteikime vaikams daugiau laisvės eksperimentuoti, tyrinėti, kurti.

VEIKLOS PLĖTOJIMAS

- Piešti, segti segtukus, plėvelę ištempus lauke, pavyzdžiui, tarp medžių.
- Veikla su *lapais* (žr. knygelę *Kalbos spintelė*, „Lapai“).

3

MAGIJOS ŽEMĖ

1. KASDIENIO GYVENIMO ĮGŪDŽIAI. 2 žingsnis: paprašytas padeda žaislą į nurodytą vietą. 3 žingsnis: padeda į vietą vieną kitą daiktą.

2. FIZINIS AKTYVUMAS. 2 žingsnis: mosteli plaštaka, paima daiktą pirštais, išmeta daiktus iš rankos atleisdamas pirštus. 3 žingsnis: geriau derina akies – rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius.

8. SAKY TINĖ KALBA. 1 žingsnis. Kalbėjimas: vartoja įvairius garsus ir judesius: daug čiauška, kartoja, mėgdžioja jam tariamus garsus ir skiemenis; vartoja kelis trumpus žodelius objektams, veiksams įvardyti, norams išsakyti, palydi juos judesiu. 2 žingsnis. Klausymasis: supranta ir greitai mokosi paprastų naujų žodžių. Išklauso ir supranta prašymus, kvietimus. Kalbėjimas: mėgdžioja, pakartoja nesudėtingos struktūros žodžius, pakartoja veiksmus, dalyvauja paprastuose žodžių žaidimuose.

PASIEKIMAI

VIETA:
vidaus ir
lauko erdvė

FORMA:
judesių
tyrinėjimo
stotelė

Skraistė, mėlyna, geltona, raudona ir kt. spalvos, aukštyn, žemyn, šokti, nušokti, pritūpti, pasistiebtį, magiški žodžiai, burtažodis.

Pintinė, spalvotos skraistės.

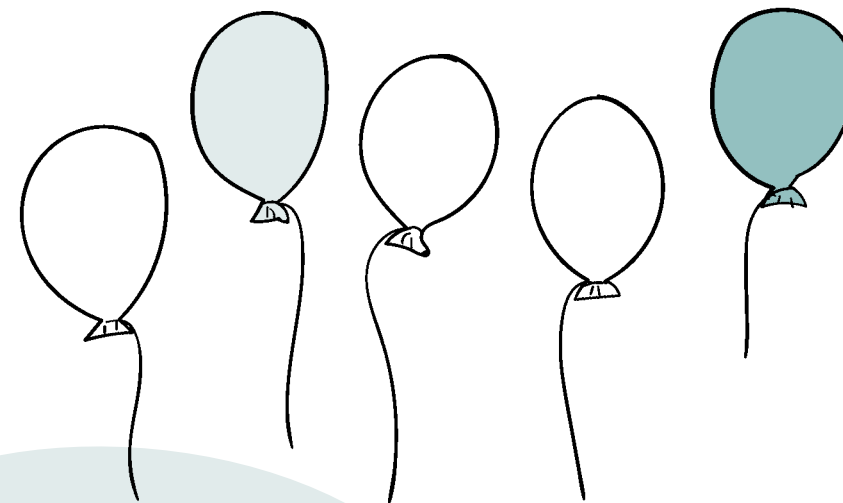

- Kokį garsą skleidžia krintanti skraistė?
- Kaip skraistė plasnėja?
- Kiek sveria skraistė?
- Ką jaučiu žaisdamas su skraiste?
- Kokių spalvų skraistes matau?

ĮTRAUKIANTIS KONTEKSTAS

Grupėje parengiama speciali erdvė laisvai judėti. Pastatoma pintinė, pilna įvairių spalvų skraisčių. Leidžiame vaikams laisvai tyrinėti pintinės turinį: išbandyti, kaip skraistės plevėsuoja aukštyn ir žemyn, užsirišti skraistę it apsiaustą, palyginti, ar jos sklando ore taip, kaip balionai, ir pan.

ĮKVEPIANTIS IŠŠŪKIS

Grupėje yra daug spalvotų balionų.

Pakviečiame vaikus veikti. Pasiūlome kiekvienam paimti po skraistę: pašokdinsime skraistes ir pasidžiaugsime, kaip gražiai ir lengvai jos plevėsuoja ore.

Iškėlus skraistę aukštyn, atleisti pirštukus ir paleisti ją, kad nuplevėsuočiau žemėn (komentuojame: „Kaip gražiai krinta skraistė“).

Paėmus skraistę už dviejų kampų, kelti ją aukštyn, leisti žemyn, kartojant tai keletą kartų, neskubant (atlikdami kiekvieną veiksmą, vis kartojame: „Aukštyn, žemyn“, t. y. įvardijame atliekamus veiksmus).

Pritūpę paimame skraistę už dviejų kampų, stodamiesi keliame ją aukštyn ir pasistiebiame, tępdami – leidžiame skraistę žemyn.

Pritūpę paimame skraistę už dviejų kampų, stodamiesi keliame ją aukštyn ir įkvepiame pro burną, tępdami – leidžiame skraistę žemyn ir iškvepiame pro burną (kvėpuojant lūpos turi būti O formos).

Pritūpę paimame skraistę už dviejų kampų, stodamiesi keliame ją aukštyn, pakėlę stabelime ir pasakome *magiškus žodžius* („pa-pa-ta“)*, tępdami – leidžiame skraistę žemyn ir pritūpę dar kartą pakartojame *magiškus žodžius* („pa-pa-ta“).

Pasiūlome vaikams susirasti draugą, su kuriuo tęstų magiją (t. y. du vaikai atliktų judesius su viena skraiste).

* „Magiškus žodžius“ galima vis keisti pagal tai, kokius garsų junginius vaikams sunkiau sekasi tarti.

Paskraidinkime skraistes poromis: kiekvienas vaikas paima už dviejų skraistės galų, abu vaikai kartu kelia skraistę aukštyn ir leidžia ją žemyn, tai kartuoja keletą kartų, neskuba.

Poromis pritūpę paimame skraistę už kampų, stodamiesi keliame ją aukštyn ir pasistiebiame, tępdami – leidžiame skraistę žemyn.

Poromis pritūpę paimame skraistę už kampų, stodamiesi keliame ją aukštyn ir įkvepiame pro burną, tępdami – leidžiame skraistę žemyn ir iškvepiame pro burną (kvėpuojant lūpos turi būti O formos).

Poromis pritūpę paimame skraistę už kampų, stodamiesi keliame ją aukštyn, pakėlę stabtelime ir pasakome *magiškus žodžius* („šaaš-šaaš“), tępdami – leidžiame skraistę žemyn ir pritūpę dar kartą pakartojame *magiškus žodžius* („šaaš-šaaš“).

Kiekvienas vaikas vėl pasiima po skraistę ir sukasi aplink savo ašį tai į vieną, tai į kitą pusę.

Pasiūlome vaikams pasitiesti skraistę ant grindų, pritūpti ir užšokti ant jos, nušokti nuo skraistės ant grindų.

Leidžiame vaikams laisvai judėti su skraistėmis, o vėliau pakviečiame sudėti skraistes atgal į pintinę.

Veikla lavins vaikų vaizduotę, kvėpavimą, judesių koordinaciją, plastiškumą.

Dalyvaujant lavėja smulkioji ir stambioji motorika, kalba (pasyvusis ir aktyvusis žodynas); lavėja sudėtingos artikuliacijos garsų junginių tarimas.

NAUDINGOS NUORODOS

Knyga vaikams ir pedagogui: Sonata Latvėnaitė-Kričėnienė, Jolanta Vaišvilienė. *Muzikinė istorija „Vienaragio mįslė“ (su CD)*. Muzikija, 2016.

KAŠ STEBĖTI IR VERTINTI?

- Ar geba suimti skraistę už kraštų dviem pirštais? (2)
- Ar geba atlikti kelis veiksmus vienu metu, pavyzdžiui, tūpdamas iškvėpti? (2)
- Ar geba pakartoti *burtazodžius*? (8)
- Kokius garsus, skiemenis, žodžius vartoja vaikas, užsiimdamas veikla? (8)
- Ar tvarkingai padeda į vietą daiktus? (1)

KAIP PRITAIKYTI VEIKLĄ VAIKŲ ĮVAIROVEI?

- Vaikams iš pirmo karto gali nepavykti atlikti prašomus veiksmus, judesius. Rekomenduojama kartoti judesį, jį įvardijant, pavyzdžiui, sakant „pasistiebiame“, parodyti tą veiksmą, t. y. stojantis iš pritūpimo, siekti rankomis kuo aukščiau, net pasistiebiant ant pirštų galų. Kartoti šią veiklą reguliariai, kol vaikas išmoksta judesį ir jo pavadinimą. Paskui išmoktą judesį galima pakeisti nauju. Suteikime vaikams daugiau laisvės eksperimentuoti, tyrinėti, kurti. Rekomenduojama labai atidžiai parinkti muziką veiklai. Ji turėtų neblaškyti vaiko dėmesio (žr. „Naudingas nuorodas“).
- Vaikams gali nepavykti pasakyti parinktus „magiškus žodžius“. Bendradarbiaujant su logopedu, parinkime individualizuotus ar atitinkamai amžiaus grupei sunkumų keliančius sudėtingos artikuliacijos garsų junginius.

VEIKLOS PLĖTOJIMAS

- Šia veikla galima užsiimti reguliariai, kaskart keičiant vieną ar kitą veiksmą, pavyzdžiui, galima po skraiste pasislėpti, pūsti į plačiai išskleistą skraistę.
- Sukurti iš skraisčių spalvotą mozaiką.
- Sukurti šokį su skraistėmis.
- Su skraistėmis suvaidinti stebuklinę pasaką (pvz., apie Vienaragį).

4

NYKŠTUKAI IR LOBIS

2. FIZINIS AKTYVUMAS. **1 žingsnis:** sėdi, šliaužia, ropoja pirmyn ir atgal, įkalnėn ir nuokalnėn, laiptais aukštyn; tikslingai siekia daikto, rankos judėjimą seka akimis, pačiumpa ir laiko daiktą saujoje, stuksena, gniaužo, perima daiktus iš vienos rankos į kitą. **2 žingsnis:** pralenda pro kliūtis keturpėscia. **3 žingsnis:** tikslingai skirtingu ritmu eina ten, kur nori, vaikščiodamas apeina arba peržengia kliūtis.

3. EMOCIJŲ SUVOKIMAS IR RAIŠKA. **2 žingsnis:** atpažįsta kito vaiko ar suaugusiojo džiaugsmo, liūdesio, pykčio emocijų išraiškas.

9. RAŠYBINĖ KALBA. **1 žingsnis.** Skaitymas: vartinėja, žiūrinėja paveikslėlių knygeles, žiūrinėja paveikslėlius. Palankiai reaguoja į knygelių skaitymą (vartymą) kartu su suaugusiaisiais. **3 žingsnis:** geba sieti paveikslėlius su juose vaizduojamais konkrečiais daiktais, juos pavadina.

VIETA:
vidaus ir
lauko erdvė

FORMA:
judesių
tyrinėjimo
stotelė

Nykštukai, lobis, kalnas,
įkalnė, nuokalnė, šliuožti,
šliaužti, kopti, stuksenti,
plaktukas, ledas.

Maišas, kaladėlės, medinis plaktukas,
poroloninės gimnastikos formos, kortelės,
ilustruojančios pasaką „Snieguolė ir
septyni nykštukai“, žaislinis tunelis.

- Kas yra lobis?
- Kaip surasti, kur glūdi lobiai?
- Ar lobį lengva rasti?
- Ar noriu išsiruošti į lobiaus paieškos kelionę?

ĮTRAUKIANTIS KONTEKSTAS

Pagal paveikslėlius sekame pasaką „Snieguolė ir septyni nykštukai“. Rekomenduojamas *lėtas* skaitymas (žr. knygelę *Kalbos ir knygos gelmė*, „Lėtas knygos skaitymas“). Su vaikais aptariami nykštukai (pagal iš anksto pasiruoštą kiekvieno nykštuko nuotrauką ar paveikslėlį): koks yra jų darbas, charakterio savybės, vardai, išvaizdos bruožai? Aptiriamos paveikslėliuose vaizduojamų nykštukų nuotaikos. Pedagogas imituoja aptariamą emocijas (veido išraiška, judesiu). Nepamirštame aptarti ir Snieguolės, nykštukų namo.

ĮKVEPIANTIS IŠŠŪKIS

Lobių skrynelė, pilna
įvairių daiktų.

Kitą rytą prisimename skaitytą pasaką „Snieguolė ir septyni nykštukai“.

Prisimename aptartus klausimus: *Ką nykštukai veikia? Koks yra jų darbas? Kur jie dirba?* ir pan.

Po diskusijos vaikams pasiūlome pabandyti „tapti“ nykštukais: eiti jų keliu ir kalno tunelyje iškasti lobį.

Pakviečiame į veiklai specialiai paruoštą erdvę (lauke ar grupėje): išdalijame kiekvienam vaikui po „maišą“ (tai gali būti medžiaginis maišelis ir pan.), kuriame įdėta po medinį plaktuką. Užsimetame maišą per petį (kaip tai darė nykštukai).

Vaikams pasiūlome eiti išsirikivus vienas paskui kitą (kaip tai darė nykštukai, eidami

į kalną kasti lobio). Pedagogas sako: „Dabar būsime *nykštukai linksmuoliai* ir linksmai sakysime: *Mes nykštukai, mes maži, mes maži, mes maži, / Mes keliaujame visi, keliaujame visi*. O dabar būsime liūdni nykštukai ir liūdnai kartosime tą pačią skanduotę“ (muzika šiai skanduotei nurodyta „Naudingose nuorodose“).

Ateiname į veiklai paruoštą erdvę: iš poroloninių formų, gimnastikos čiužinių ir žaislinių tunelių sukurtą „taką link kalno“. Veiklos inventorių sumodeliuojamas taip, kad būtų sudaryta galimybė lavinti tokius judėjimo gebėjimus, kaip lipti į kalną, šliužti nuokalne, šliaužti ar keturpėsčia ropoti tuneliu ir pan.

Taip pasiekama „lobių skrynia“. Joje randame „brangakmenių“ – lede užšaldytų įvairių daiktų (pvz., nedidelių medinių įvairių formų kaladėlių).

Pasiūlome pasiimti po „brangakmenį“, tačiau jį dar reikia iškrapštyti iš ledo.

Iš savo maišų vaikai išsitraukia medinius plaktukus.

Paruoštoje erdvėje (jei veikla vyksta vidaus patalpoje – galima patiesti ant grindų plėvelę) pasiūlome vaikams turimu plaktuku pastuksenant, padaužant ledą, išimti „lobį“ (kaladėlę).

Iškrapščius iš ledo medinę kaladėlę, įsidėti ją į maišą. Jei dar yra likę „lobio“, pakartoti veiksmus.

Jau laikas nykštukams grįžti namo, turime įveikti kelią iš kalno gelmės namų link.

Įveikę kliūčių ruožą, grįžtame į grupę. Pasiūlome eiti išsirikiavus vienam paskui kitą ir kartojant nykštukų skanduočių. Pedagogas sako: „Dabar būsimė *nykštukai linksmuoliai* ir linksmi sakysime: *Mes nykštukai, mes maži, mes maži, mes maži, / Mes keliaujame visi, keliaujame visi.* O dabar būsimė liūdni nykštukai ir liūdnai kartosime tą pačią skanduočių“.

Ši veikla lavina vaikų judėjimo gebėjimus (smulkiąją, stambiają motoriką), ugdo vaizduotę, padeda suprasti, atpažinti ir išreikšti skirtingas emocijas (linksmas, liūdnas ir kt.). Skatina domėtis rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu ar pasakojamu tekstu.

KAJ STEBĖTI IR VERTINTI?

- Ar vaikas noriai, džiaugsmingai juda ir įsitraukia į judrius žaidimus? (2)
- Ar domisi pasakojamu tekstu? (9)
- Ar imituoja įvairias emocijas (liūdnas, linksmas ir kt.)? (3)
- Kaip sekasi stuksenti ledo gabalą (pvz., ar pataiko į ledą)? (2)
- Ar geba judėti tiksliai, pralįsti pro kliūtis keturpėsčia? (2)

KAIP PRITAIKYTI VEIKLĄ VAIKŲ ĮVAIROVEI?

- Vaikams gali nepavykti sklandžiai atlikti veiklą iš pirmo karto. Rekomenduojama kartoti veiklą reguliariai.
- Vaikai gali nesuprasti sąvokų, ką yra prašoma padaryti. Padėkime jiems suprasti, papildomai pavyzdžiais paaiškinkime sąvokas. Pakviškime prie veiklos prisijungti ir logopedą arba ergoterapeutą.

VEIKLOS PLĖTOJIMAS

- Erdvė fizinei veiklai gali būti paruošiama įvairiai, atitinkamai pagal vaikų turimus judėjimo įgūdžius.
- Mokytis su šia pasaka susijusių dainelių.
- Plėtoti temą apie kalnus ar kalvas (dideli, maži), žiūrėti nuotraukas apie kalnus, atsinešti savo nuotraukų, kur galbūt teko lankytis.
- Veikla su akmenimis ar mineralais: lyginti – didelis ar mažas, statyti iš jų bokštus.
- Ledą galima ne daužyti, o tirpdyti pipetėmis lašinant šiltą vandenį.

NAUDINGOS NUORODOS

Muzikinis ritminis fonas skanduotei:
Edvard Grieg, *In the Hall of the Mountain King*:

5

TRYS KAMPAI

2. FIZINIS AKTYVUMAS. 2 žingsnis: savarankiškai atsitupia, pasilenkia, eina į priekį, šoną ir atgal, eina stumdamas daiktą. 3 žingsnis: tikslingai eina, eina siaura linija. Atsispirdamas abiem kojomis pašoka nuo žemės, peršoka kliūtis, peršoka liniją. Geriau derina akies – rankos judesius.

9. RAŠYBINĖ KALBA. 2 žingsnis. Skaitymas: kreipia dėmesį į aplinkoje esančias raides, žodžius, simbolius. 3 žingsnis. Skaitymas: geba sieti paveikslėlius su juose vaizduojamais konkrečiais daiktais, juos pavadina. Pradedą pažinti aplinkoje esančius simbolius. Rašymas: įvairiomis rašymo priemonėmis kraigloja vertikalias ir horizontalias linijas.

11. SKAIČIAVIMAS IR MATAVIMAS. 2 žingsnis. Matavimas: žaisdamas stengiasi rasti reikiamos formos ir dydžio daiktą. Nuotraukoje, piešinyje atpažįsta anksčiau matytą daiktą. Supranta vis daugiau žodžių, kuriais nusakoma daikto forma, dydis, spalva, judėjimas erdvėje: *paimti didelį, nueiti iki, pažiūrėti į viršų* ir pan. 3 žingsnis. Skaiciavimas: geba išrikiuoti daiktus į vieną eilę. Matavimas: tapatina daiktus pagal formą, dydį.

VIETA:
vidaus ir
lauko erdvė

FORMA:
judesių
tyrinėjimo
stotelė

Trikampis, trys, linija, išokti,
iššokti, peršokti, taburetė,
šešėlis.

Popieriaus lapai, lipni juosta,
trikampių iškarpos, pieštukai,
taburetės.

- Kaip atrodo trikampė forma?
- Kas yra šešėlis?
- Kada galime pamatyti šešėlį?
- Kaip galiu pagauti šešėlį?

ĮTRAUKIANTIS KONTEKSTAS

Saulėtą dieną vaikai pastebi grupėje ant grindų krintantį didelį trikampio formos (kontūrų) šešėlį. Šis šešėlis atsiranda dėl ant lango užklijuoto iš popieriaus iškirpto trikampio (pilnavidurio arba tuščiavidurio). Leidžiame vaikams laisvai jį patyrinėti, pavyzdžiui, vesti ant grindų trikampio linijas pirštuku, apvažiuoti trikampio kontūrą su žaisline mašinyte ar praeiti jį su lėle, apibėgti patiems ar pan.

ĮKVEPIANTIS IŠŠŪKIS

Grupėje atrinkti trikampės formos daiktai (kaladėlės, formelės). Leidžiame vaikams juos tyrinėti, su jais žaisti.

Pakviečiame vaikus trikampio šešėlį „pagauti“ („jėminti“) – stebint vaikams pedagogas baltos ar kitos spalvos lipnia juosta užklijuoja trikampio kraštines (tris tiesias kampais susijungiančias linijas pagal krantinčio trikampio formos šešėlio kontūrus). Nepamirštame kiekvieno atliekamo veiksmo vaikams įvardyti.

Pasiūlome vaikams sustoti prie trikampio linijų (iš išorės) už visų trijų šonų.

Visi vienu metu judesiais patyrinėsime šį trikampį:

- išokime į trikampį, iššokime iš trikampio, į jį pasisukę veidu (veiksmas pakartojamas kelis kartus);
- išokime į trikampį, iššokime iš trikampio, pasisukę šonu (veiksmas pakartojamas kelis kartus);

- pajudėkime trikampiu: pasisukę šonu zigzagai šokinėkime per liniją į kairę – į dešinę, judėdami į priekį;
- eikime siaura trikampio linija vienas paskui kitą;
- siaura trikampio linija dviem kojytėmis šokinėkime pirmyn;
- siaura trikampio linija dviem kojytėmis šokinėkime pirmyn ir skaičiuokime: „Vienas, du, trys“. Tariant „trys“ galima pritūpti ir delnais paliesti grindis. Kartojame keletą kartų.

Pedagogas klausia: „Vaikai, paskaičiuokime, kiek kampų turi ši figūra? – ir, ant kiekvieno figūros kampo statydamas po apverstą taburetę, skaičiuoja, – vienas, du, trys“.

Pakviečiame vaikus likusias apverstas taburetes sustumdyti ant pažymėtų trikampio linijų.

Pasiūlome vaikams „pagauti savo trikampio šešėlį“.

Pedagogas turi iš anksto pasiruošęs trikampio formos iškarpu (A4 formato lapo dydžio ar šiek tiek mažesnių).

Pasiūlome vaikams kreipdamiesi: „Pagavome vieną didelį trikampio šešėlį, o dabar pasigaukime kiekvienas savo“.

Vieną iškarpu priklijuojame ant lango (atokiau nuo didžiojo trikampio) ir klausiamo: „Vaikai, kur yra šešėlis, kas jį pagaus?“.

Vaikui, kuris pirmas „pagavo“ šešėlį ant grindų, duodame lapą ir paprašome palaukti, kol draugai pagaus savo šešėlius.

Kai visi vaikai „pagauna“ po savo trikampio šešėlį, duodame jiems po pieštuką ir paprašome šešėlį nupiešti ant lapo.

Pasidžiaugiamo veiklos rezultatais.

Dalyvaujant lavėja smulkioji ir stambioji motorika, taktiliniai pojūčiai, kalba (pasyvusis ir aktyvusis žodynai).

Veikla padės vaikams įprastus dalykus pažvelgti *kitaip*; lavins vaizduotę ir kūrybinį mąstymą; skatins tyrinėti naujas galimybes, kurti.

KAŲ STEBĖTI IR VERTINTI?

- Ar geba atlikti fazines užduotis ir koordinuoti judesius (eina tiesia linija, peršoka liniją, stumia daiktą ir kt.)? (2)
- Kaip sekasi braižyti šešėlio linijas ant lapo? (2, 9)
- Ar suvokia, kur ieškoti trikampės formos šešėlio? (11)

VEIKLOS PLĖTOJIMAS

- Stebėti, kaip keičiasi šešėlio kritimo vieta vėliau tą pačią dieną (lyginti su ant grindų lipnia juosta pažymėto trikampio linijomis).
- Susijusi veikla aprašyta knygelėje *Judantys laiptai*, „Aukštyn kojomis“.
- Tą pačią veiklą atlikti su kitų formų (pvz., žvėrelių, įvairių daiktų) aplikacijomis.
- Susijusi veikla aprašyta vyresniems vaikams skirtoje knygelėje *Judantis pasaulis*, „Pagauk šešėlį“.

KAIP PRITAIKYTI VEIKLĄ VAIKŲ ĮVAIROVEI?

- Vaikams gali nepavykti sklandžiai atlikti veiklą iš pirmo karto. Rekomenduojama veiklą kartoti reguliariai.
- Vaikai gali nesuprasti sąvokų, ką yra prašoma padaryti. Padėkime jiems suprasti, papildomai pavyzdžiais paaiškinkime sąvokas. Pakviškime prie veiklos prisijungti ir logopedą arba ergoterapeutą.

NAUDINGOS NUORODOS

- Daugiau informacijos apie edukacines veiklas su šešėliais galima rasti *Reggio Emilia* svetainėje:

6

VORIUKŲ LENKTYNĖS

2. FIZINIS AKTYVUMAS. **1 žingsnis:** dviem pirštais – nykščiu ir smiliumi – suima ir suspaudžia daiktą. **3 žingsnis:** pastovi ant vienos kojos (3–4 sekundes); tikslingai eina, apeina arba peržengia kliūtis, eina linija. Lipa ir nulipa, atsispirdamas abiem kojomis pašoka nuo žemės, nušoka nuo laiptelio, peršoka liniją. Vertybinė nuostata: noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.

8. SAKY TINĖ KALBA. **1 žingsnis.** Klausymasis: supranta elementarius kalbinančiojo klausimus ir prašymus. Supranta veiksmy pavadinimus, geba veiksmiais atsakyti į klausimus. Kalbėjimas: bendraudamas vartoja įvairius garsus ir judesius: daug čiauška, kartoja, mėgdžioja jam tariamus garsus ir skiemenis. Vartoja kelis trumpus žodelius objektams, veiksams įvardyti, palydi juos judesiu.

11. SKAIČIAVIMAS IR MATAVIMAS. **2 žingsnis.** Matavimas: žaisdamas stengiasi rasti reikiamos spalvos daiktą. **3 žingsnis.** Matavimas: suranda tokios pat spalvos (raudonos, mėlynos, geltonos, žalios) daiktus.

VIETA:
vidaus ir
lauko erdvė

FORMA:
judesių
tyrinėjimo
stotelė

Voriukas, lenktynės, trasa,
užšokti, nušokti, lipti, nulipti,
mėlyna, žalia, raudona, geltona
ir kt. spalvos, virvė, linija, pūsti.

4–5 ilgos skirtingų spalvų virvės,
didelis žaidimų kauliukas (su skaičiais),
sensorinių silikoninių diskų rinkiniai
(po 2 vnt.), žirklys, popierius, piešimo
ar spalvinimo priemonės.

- Kokios spalvos bus (yra) mano voriukas, kurį pasigaminsiu?
- Kokios būna lenktynių trasos?
- Kaip gali atrodyti vorų lenktynių trasa?
- Kaip toli mano pasigamintas voriukas gali pajudėti, kai aš į jį pučiu?
- Kaip jaučiuosi eidamas voriukų lenktynių trasa?

ĮTRAUKIANTIS KONTEKSTAS

Vaikai nuspalvina iš popieriaus iškirptus voriukus (žr. šios knygelės priedo 1 lapą) pasirinkta viena iš kelių pasiūlytų spalvų. Ant stalo padedama po du vienetus geltonos, žalios, mėlynos, raudonos, violetinės spalvų piešimo priemonių (siūlomos spalvos turėtų atitikti silikoninių diskų ir virvių spalvas).

ĮKVEPIANTIS IŠŠŪKIS

Į grupę atnešamas terariume gyvenantis voras. Vaikai jį stebi keletą dienų. Aptarinėja.

Pakviečiame vaikus parengti lenktynių trasą jų nuspalvintiems voriuokams: 4–5 skirtingų spalvų virves ant grindų išilgai ištiesiame taip, kad per centrą jos persikryžiuotų.

Pedagogas atneša sensorinius silikoninius diskus prie „voratinklio“ ir kviečia vaikus diskus pasirinkti tokių spalvų, kokių yra jų nuspalvinti voriuokai.

Vaikai, išsirinę voriuoko spalvą atitinkantį diską, jį pasideda į lenktynių trasos pradžią ir ant disko uždeda voriuoką.

Paprašome vaikų nusiauti avalynę ir likti su kojinitėmis (basomis).

Pedagogas vaikams paaiškina žaidimo „Voriukų lenktynės“ taisykles: pedagogas meta žaidimų kauliuką (pvz., su taškeliais); iškritęs skaičius žymi, kiek kartų reikės pūsti voriuoką, pavyzdžiui, iškritus skaičiui 2, vaikai du kartus pučia voriuoką, kad jie judėtų lenktynių trasos centro link (lenktynių trasos centras – virvių susikirtimo vieta).

Vaikai pasiima voriuokus į rankas, užlipa ant diskų, pašokinėja (patrepsi) nuo kojtės ant kojtės ir pasako voriuokui sėkmę nešantį linkėjimą: „Vore, bėk bėk, tu skubėk, / Pirmas tu nulėk (ar kitokį, pedagogo pasiūlytą ar pačių sugalvotą).

Leiskime vaikams iš pradžių pabandyti, kaip stipriai reikia pūsti, kad jų pasigamintas voriuokas pajudėtų iš vietos reikiama kryptimi.

Vaikai pasiruošia lenktynėms: voriuokus padeda ant grindų, stebi, koks iškrinta skaičius, arba klausosi, kokį skaičių pasako pedagogas.

Kartoti kauliuko metimą, voriuokų pūtimą.

Lenktynės tęsiasi tol, kol visi voriuokai pasiekia finišą.

Jei kuriam nors vaikui sunkiau sekasi pūsti voriuoką, ir jis labai atsilieka nuo draugų, vaikus, pasiekusius finišą, pakviečiame padėti draugams. Arba pasiūlykime pūsti lengvesnį objektą, pvz., plunksną.

Pasibaigus lenktynėms, pedagogas pakomentuoja, kaip šauniai sekėsi voriuokams lenktyniauti, pasiūlo atokesnę vietą jiems pasidėti ir kurį laiką „pailsėti“.

Sukviečiame vaikus prie voriuokų lenktynių trasos ir pasiūlome po ją pasivaikščioti patiems, visiems kartu.

Pavyzdžiui, lipdamas ant raudonos spalvos virvės, pedagogas pakviečia vaikus eiti jam iš paskos, įvardijant, kokios spalvos linija yra einama.

Tą patį pakartojame su visų spalvų virvėmis.

Kviečiame vaikus dar kartą pereiti lenktynių trasą, bet šįkart – su kliūtimis: ant virvių pedagogas savo nuožiūra išdėlioja silikoninius diskus – „kliūtis“, ant kurių galima užlipti ir nulipti arba užšokti ir nušokti.

Taip „įveikiame kliūtis“, eidami per visų spalvų virves.

Dalyvaujant lavėja smulkioji ir stambioji motorika, taktiliniai, sensoriniai pojūčiai, kalba (pasyvusis ir aktyvusis žodynai), artikuliacinis aparatas.

Veikla padės lavinti vaizduotę ir kūrybinį mąstymą; skatins tyrinėti naujas galimybes, kurti.

KAJ STEBĖTI IR VERTINTI?

- Ar geba smiliumi ir nykščiu suimti virvę, popierinį voriuoką? (2)
- Kaip koordinuoja judesius (eina tiesia linija, užšoka (nušoka) ant (nuo) disko ir kt.)? (2)
- Kokius garsus, skiemenis, žodžius vartoja vaikas, užsiimdamas veikla? (8)
- Kaip sekasi pūtimo pratimas – lenktynės? (2, 8)
- Kaip sekasi rasti reikiamos spalvos virvę, piešimo priemonę ar silikoninį diską? (11)

KAIP PRITAIKYTI VEIKLĄ VAIKŲ ĮVAIROVEI?

- Vaikams gali nepavykti sklandžiai atlikti veiklą iš pirmo karto. Rekomenduojama ją kartoti reguliariai, varijuojant su kliūtimis.
- Vaikai gali nesuprasti sąvokų, ką yra prašoma padaryti. Padėkime suprasti, papildomai pavyzdžiais paaiškinkime sąvokas. Pakvieskime prie veiklos prisijungti ir logopedą arba ergoterapeutą.

VEIKLOS PLĖTOJIMAS

- Gamtamokslinis voro ir voratinklio tyrinėjimas.
- Nupiešti ar nulipdyti vorą (iš molio, plastilino, popieriaus skiaučių ir pan.).
- Išmokti dainelę (-ių) apie vorą.
- Išmokti rankomis padaryti voro šešėlį arba pirštų žaidimą „Voras“ (žr. „Naudingas nuorodas“).
- Susipažinti su istorija iš J. Marcinkevičiaus „Voro vestuvių“.
- Galima sugalvoti įvairių variacijų veiklos dalyje, kai vaikai bando įveikti voriuokų lenktynių trasos kliūtis.

NAUDINGOS NUORODOS

Dainelės apie vorą:
Telebimbam „Voras“:

„Mažas mažas voras“:

Garsinė istorija
„Voro vestuvės“:

Voro šešėlio kūrimo
rankomis pavyzdys:

Sensorinių diskų
pavyzdžiai:

Knyga vaikams ir pedagogui:

Lina Beržinienė, Sonata Latvėnaitė-Kričienienė. *Muzikinių-teatrinių žaidimų knyga „Mano lagaminas“ (su CD)*. Muzikija, 2014.

ŽAISMĖ IR ATRADIMAI

Rekomendacijas ikimokyklinio ugdymo pedagogui sudaro:

- Vadovas pedagogui
- *Pakylėta kasdienybė* (iki 6 m.)

I RINKINYS (iki 3 m.)

- *Judantys laiptai*
- „Aš“ pasaulis
- *Smėlio dėžė*
- *Kalbos spintelė*
- *Atradimų takelis*
- *Korys*
- *Puodų orkestras*
- *Medžiagų dialogai*

II RINKINYS (3–6 m.)

- *Judantis pasaulis*
- „Aš“ – matomas ir nematomas
- *Kalbos ir knygos gelmė*
- *Žalioji pieštukas*
- *Energijos upė*
- *Dėlionių kilimas*
- *Pasaulis be sienų*
- *Kūrybiniai dialogai*
- *Mokymosi veidrodis*
- *Realybių žaismė*

- Priedai knygelėms: *Judantys laiptai*, „Aš“ pasaulis, *Korys*, *Judantis pasaulis*, „Aš“ – matomas ir nematomas, *Žalioji pieštukas*, *Energijos upė*, *Dėlionių kilimas*, *Mokymosi veidrodis*, *Realybių žaismė*.

„Pastebėjome, kad grindys, kaip erdvus paviršiaus plotas, dovanoja begalę judėjimo galimybių įvairaus amžiaus vaikams ir yra vienas lengviausiai transformuojamų ugdymo proceso elementų. O ten, kur grindys pereina į pakylą ar laiptus, yra ypatinga vaikus supančios aplinkos vieta – čia, it miesto aikštėje (it. *piazza*), vaikai spontaniškai susiburia skirtingoms santykių raiškos situacijoms gvildinti: prisėda pasišnekučiuoti ar apsikeisti mažomis „brangenybėmis“, rungtyniauja, kas nušoks nuo aukštesnio laiptelio, bumpsėdami sėdynėmis leidžiasi nuo pakylų žemyn ar prigula ant laiptų ir ramiai stebi, kas vyksta aplinkui.“ (cit. iš „Children, spaces, relations. Metaproject for an Environment for Young Children“ (Eds. Giulio Ceppi, Michele Zini, 2011 (7th printing). Reggio Children: Reggio Emilia, Italy)

KAIP PASIGAMINTI VORIUKĄ

